

12. Alá-, és mellérendelt viszonyok a nyelvben

Szerző dezs

Magyar nyelvtan tétel

12. Alá-, és
mellérendelt viszonyok a
nyelvben

Az
összetett mondatban kettő, vagy kettőnél
több alany-állítmányi
szerkezet van.
Egységei a tagmondatok, melyeket vesszővel
választunk el egymástól. Az
összetett mondatok alárendelők és
mellérendelők lehetnek.

Alárendelő:
A tagmondatok
nem egyenrangúak, főmondat + mellékmondat.

A
mellékmondat a főmondat valamelyik
mondatrészét fejt ki.

A
főmondatban lévő utalószó jelzi, hogy
milyen típusú a mondat.

-
állítmányi: Az álljon
fel, aki
súgott!

-
alanyi: Olyan a mosdó, amilyen a
törülköző.

-
tárgyi: Azt szeretném én is, amit te.

-
határozói: Oda menj, ahová
és mondom!

-
jelzői: Annyi esze sincs, mint egy tyúknak.

Mellérendelő: A tagmondatok
egyenrangúak, nincsenek egymással
nyelvtani függésben.

Tartalmi,
logikai viszonyban vannak.

-
kapcsolatos: Kenyeret és tejet vettem.

-
ellentét: Szép, de drága ez a
könyv.

-
választó: Tejet vagy tejszínt
kérsz?

-
magyarázó: Megfizethetetlen, mivel
drága ez a könyv.

-
következtető: Drága, tehát
megfizethetetlen ez a könyv.

FELADAT:

Rövid
mondatokról el kell
dönteni, melyik milyen összetett mondat.